

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr 3

NUMER SPECJALNY, MAJ 1995

4442/3

SYSTEM KSZTAŁCENIA W PTTK

Dążenie do doskonalenia swych umiejętności, do podnoszenia kwalifikacji jest nieodłączną cechą człowieka. Dotyczy to nie tylko sfery działalności zawodowej, ale również innych form aktywności, także hobby. Nasze Towarzystwo przykłada wielką wagę do zagadnienia systematycznego kształcenia swych członków. Mam tutaj na myśli nie tylko kadry funkcyjne PTTK. Wyrażamy przecież ambicję oddziaływania na szersze kręgi społeczeństwa, pragniemy upowszechniać pewien model, pewien styl uprawiania turystyki.

Dlatego też problematykę szkolenia chcemy ująć w pewien logiczny, spójny system. Co pewien czas dokonywana jest korekta treści programowych lub struktury owego systemu. Proces ten jest konieczny, gdyż zmieniają się realia otaczające rzeczywistość, zmienia się też zakres wymogów.

Aktualnie opracowany „SYSTEM KSZTAŁCENIA W PTTK” zdaniem jego autorów uwzględnia aktualną sytuację Towarzystwa, jak również potrzeby dnia dzisiejszego. Dopuszcza więc różnorodne tryby kształcenia, stwarza możliwości pewnej elastyczności dotyczącej godzin przeznaczonych dla poszczególnych przedmiotów. Szkolenie Podstawowe będzie realizowane wyłącznie w trakcie wycieczek.

Mając na względzie konieczność stałego dążenia do doskonalenia naszego „SYSTEMU...” jesteśmy zainteresowani wszelkimi uwagami jakie nasuną się podczas jego wdrażania.

Wiceprezes Zarządu Głównego PTTK
Janusz Zdebski

UCHWAŁA nr 180/93
PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK
z dn. 15.01.1993 r.
w sprawie zatwierdzenia
„Koncepcji kształcenia kadr programowych PTTK”

na podstawie art. 8 pkt. 9 i art. 9 pkt. 5 oraz art. 31 Statutu PTTK Prezydium Zarządu Głównego PTTK:

§ 1

zatwierdza „Koncepcję kształcenia kadr programowych PTTK”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezydium ZG PTTK

Koncepcja kształcenia kadr programowych PTTK

1. Kadra programowa PTTK.

- 1.1. Kadre programową PTTK stanowią członkowie Towarzystwa, którzy dobrowolnie przyjęli na siebie obowiązki propagowania idei, celów i zadań Towarzystwa oraz aktywnego, przyczyniania się do ich realizacji, a także krzewienia krajoznawstwa jako podstawy programowej oraz zdobyli odpowiednią wiedzę fachową i otrzymali odpowiednie uprawnienia nadane im przez Zarząd Główny PTTK.
- 1.2. Członek kadry programowej PTTK ma obowiązek:
 - propagowania idei, celów i zadań Towarzystwa poprzez aktywną i różnorodną działalność przyczyniającą się do ich jak najlepszej realizacji,
 - doskonalenia swoich umiejętności praktycznych przydatnych do organizowania i prowadzenia wysokokwalifikowanych imprez turystycznych w ramach posiadanych uprawnień,
 - dbania o kulturę uprawiania turystyki wśród członków PTTK jak i wśród osób nie zrzeszonych w Towarzystwie,
 - dbania o majątek PTTK, szczególnie służący uprawianiu turystyki kwalifikowanej;
 - wypełniania zadań określonych przez społeczne komisje ZG PTTK, odpowiednich dla jego uprawnień.
- 1.3. Członek kadry programowej PTTK ma prawo do:
 - korzystania w pierwszej kolejności ze szkolenia, imprez turystyki kwalifikowanej i innych tego typu przedsięwzięć organizowanych w Towarzystwie;
 - prowadzenia szkoleń w ramach PTTK, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;
 - świadczenia usług w zakresie swoich uprawnień również dla innych środowisk spoza PTTK.
- 1.4. Inicjatywa w zakresie powoływania nowych uprawnień członków kadry programowej PTTK przysługuje komisjom ZG PTTK, które opracowują regulaminy tych uprawnień i przedkładają je Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia. Zatwierdzenie regulaminu uprawnienia przez ZG PTTK jest równoznaczne z jego powołaniem. Regulamin uprawnień powinien m.in. zawierać:
 - warunki, którym powinien odpowiadać kandydat na członka kadry programowej PTTK z przedmiotowym uprawnieniem;
 - rygory uzyskania uprawnienia,
 - szczegółowe obowiązki i prawa członka kadry programowej PTTK posiadającego dane uprawnienie.
- 1.5. Wszelkie zmiany w regulaminie uprawnień wprowadzają komisje ZG PTTK z inicjatywy własnej lub z inicjatywy ZG PTTK, zmienione regulaminy uprawnień podlegają zatwierdzeniu przez ZG PTTK.

- 1.6. Likwidacja uprawnień następuje przez Zarząd Główny PTTK z jego inicjatywy po uprzedniej konsultacji z właściwą komisją ZG lub z inicjatywy tej komisji.
- 1.7. Wśród członków kadry programowej PTTK wyróżnia się członków kadry programowej szczebla Towarzystwa oraz szczebla oddziału.
- 1.8. Zasięgiem działalności członka kadry programowej szczebla Towarzystwa jest objęte całe Towarzystwo, tzn. wszystkie jego jednostki organizacyjne. Zasięgiem działalności członka kadry programowej szczebla oddziału są wszystkie jednostki organizacyjne macierzystego oddziału PTTK.
- 1.9. Członkowie kadry programowej szczebla Towarzystwa i oddziału nie pozostają względem siebie w żadnej zależności organizacyjnej. Członek kadry programowej jednego szczebla może mieć uprawnienia również członka kadry programowej innego szczebla.
- 1.10. Zarząd Główny PTTK może ustalać dodatkowe przywileje członków kadry programowej bez względu na szczebel ich działania. Zarząd każdego oddziału PTTK może ustalać dodatkowe przywileje, zgodnie ze swoimi kompetencjami, związanym z nim członkom kadry programowej.
- 1.11. Członek kadry programowej PTTK może być wynagradzany za swoją działalność szczególnie za organizowanie i prowadzenie imprez turystycznych oraz prowadzenie szkoleń.

2. System kształcenia w PTTK.

- 2.1. Kształcenie kadry programowej PTTK oraz podnoszenie poziomu wiedzy krajoznawczej i kultury uprawiania turystyki członków Towarzystwa jest jednym z celów statutowych PTTK.
- 2.2. Kształcenie kadry programowej PTTK:
 - 2.2.1. Kształcenie kadry programowej PTTK organizowane jest w celu przygotowania członków Towarzystwa do pracy w PTTK przy realizowaniu zadań programowych i organizacyjnych.
 - 2.2.2. Kształcenie kadry programowej PTTK jest organizowane w imieniu Zarządu Głównego PTTK przez odpowiednie jego komisje według opracowanych przez nie ramowych programów kształcenia, zatwierdzonych przez ZG PTTK.
 - 2.2.3. Komisje ZG PTTK określają tryb kształcenia kandydatów na członków kadry programowej PTTK.
 - 2.2.4. Realizatorami kształcenia są:
 - Oddziały PTTK dla kadry programowej PTTK szczebla Oddziału samodzielnie oraz dla kadry programowej PTTK szczebla Towarzystwa w porozumieniu lub na zlecenie odpowiednich komisji ZG PTTK,
 - komisje ZG PTTK dla kadry programowej PTTK szczebla Towarzystwa.
 - 2.2.5. Kształcenie kadry programowej PTTK może być prowadzone w trybie stacjonarnym, zaocznym lub mieszanym, tj. stacjonarno-zaocznym.
 - 2.2.6 Uprawnienia członka kadry programowej PTTK nadają w imieniu ZG PTTK jego komisje tym kandydatom, którzy:
 - spełniają warunki określone w regulaminach odpowiednich uprawnień,
 - posiadli zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej określony dla odpowiednich uprawnień w ramowych programach kształcenia i potwierdzili to poprzez uzyskanie pozytywnych ocen ze sprawdzianów określonych przez te komisje dla odpowiednich uprawnień.

- 2.2.7.** Dla usprawnienia pracy, Komisje ZG PTTK mogą powoływać stałe lub czasowe regionalne komisje egzaminacyjne, które w przydzielonym dla nich regionie będą:
- egzaminować kandydatów na członków kadry programowej PTTK i wnioskować do komisji ZG PTTK o nadanie stosownych uprawnień,
 - sprawować bieżącą kontrolę nad realizacją procesu kształcenia kandydatów na członków kadry programowej PTTK,
- 2.2.8.** Komisje ZG PTTK prowadzą według swoich kompetencji ewidencję i weryfikację członków kadry programowej PTTK szczebla Towarzystwa, natomiast oddziały prowadzą ewidencję wszystkich członków kadry programowej działających w tych oddziałach oraz weryfikację członków tylko swojej kadry programowej szczebla oddziału.
- 2.2.9.** Komisje ZG PTTK oraz oddziały mogą opracowywać i wydawać, według kompetencji, materiały szkoleniowe związane z kształceniem kadry programowej PTTK.
- 2.2.10.** Koszty kształcenia kadry programowej PTTK są pokrywane ze środków budżetowych komisji ZG PTTK, środków własnych oddziałów PTTK, wpłat kandydatów na członków kadry programowej PTTK oraz innych środków, również spoza Towarzystwa.
- 2.2.11.** Komisje ZG oraz oddziały, według kompetencji, mogą ustanawiać opłaty wnoszone przez członków kadry programowej PTTK za weryfikację oraz przedłużanie ich uprawnień.

2.3. Członek kadry programowej PTTK traci swoje uprawnienia w przypadku:

- rezygnacji,
- utraty praw publicznych i obywatelskich,
- wystąpienia lub usunięcia z PTTK,
- na wniosek uprawnionego sądu koleżeńskiego.

Uprawnień członka kadry programowej PTTK pozbawia komisja ZG PTTK, która w imieniu tego zarządu uprawnienia nadała.

2.4. Zawieszenie członka kadry programowej w jego uprawnieniach następuje na okres od 1 do 3 lat:

- na wniosek uprawnionego sądu koleżeńskiego,
- w przypadku negatywnej oceny dotychczasowej działalności podczas weryfikacji,
- na własną prośbę.

Zawieszenia dokonuje:

- komisja ZG PTTK dla kadry programowej szczebla Towarzystwa,
- zarząd oddziału dla działających w nim członków kadry programowej szczebla oddziału, organ prowadzący ewidencję członków kadry programowej PTTK.

Prezydium ZG PTTK

**UCHWAŁA nr 66/XIII/94
ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK
z dn. 10.12.1994 r.**

w sprawie „Systemu kształcenia w PTTK”

Kształcenie kadr turystycznych oraz podnoszenie poziomu wiedzy krajoznawczej członków Towarzystwa było i jest jednym z zasadniczych celów statutowych PTT i PTK oraz PTTK. Jest ono jednym z podstawowych zadań w działalności programowej PTTK. Ilość i jakość kadry decyduje o poziomie pracy organizacyjnej, jak również o miejscu i autorytecie Towarzystwa w społeczeństwie. Nowelizacja obowiązującego dotychczas „Systemu kształcenia w PTTK” (Uchwała nr 61/X/84 ZG PTTK z dn. 11.02.84 r.) wynika z art.8 pkt. 9 oraz art.9 pkt. 5 statutu PTTK zarejestrowanego w sądzie wojewódzkim w Warszawie 18.11.1990 r. oraz „Koncepcji kształcenia kadr programowych PTTK” wprowadzonej Uchwałą nr 180/93 Prezydium ZG PTTK z dn. 15.01.1993 r.

Zarząd Główny PTTK postanawia:

§ 1

1. Zatwierdzić „System kształcenia w PTTK” obejmujący szkolenie podstawowe, ogólne oraz specjalistyczne wraz z załącznikami.
2. Zalecić jednostkom organizacyjnym PTTK szersze uwzględnienie problematyki kształcenia w działalności programowej.

§ 2

1. Zalecić Zarządom Oddziałów prowadzenie szkolenia podstawowego oraz organizację szkoleń ogólnych.
2. Zobowiązać komisje ZG do:
 - a) opracowania programów szkolenia specjalistycznego po uwzględnieniu zakresu szkolenia ogólnego,
 - b) organizowania oraz koordynowania szkoleń specjalistycznych.

§ 3

„System kształcenia w PTTK” stanowiący załącznik nr 1 wchodzi w życie z dniem 1.01.1995 r.

Z tym dniem przestaje obowiązywać Uchwała nr 61/X/84 ZG PTTK z dn. 11.02.1984 r.

Zarząd Główny PTTK

SYSTEM KSZTAŁCENIA W PTTK

„System kształcenia w PTTK” ma zapewnić warunki do osiągnięcia stałego podnoszenia poziomu wiedzy członków i kadry Towarzystwa i wynikającemu z tego wzrostowi liczebności kadry. Służy temu celowi popularyzacja samokształcenia, stosowanie atrakcyjnych metod szkolenia, stałe wzbogacanie programów o nowe elementy wiedzy krajoznawczej, organizatorskiej itp.

I Szkolenie podstawowe.

§ 1

1. Szkolenie podstawowe ma na celu: przekazanie podstawowej wiedzy turystyczno-krajoznawczej, podniesienie kultury uprawiania turystyki, aktywizację członków oraz propagowanie turystyki i krajoznawstwa w społeczeństwie.
2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń podstawowych jest jednym z elementów działalności programowej ogniw (jednostek) organizacyjnych PTTK.
3. Szkolenie podstawowe jest dostępne dla wszystkich zarówno zrzeszonych, jak i nie zrzeszonych w PTTK.
4. Organizatorem szkolenia podstawowego są koła i kluby PTTK, ale mogą organizować je również oddziały i komisje oddziałowe. Nadzór nad szkoleniem sprawują zarządy oddziałów PTTK.
5. Nie przewiduje się poddawania słuchaczy egzaminowi końcowemu.
6. Po ukończeniu szkolenia uczestnik otrzymuje wpis do legitymacji członkowskiej PTTK.

§ 2

Ramowy program szkolenia oraz wskazówki organizacyjne i metodyczne stanowią załącznik nr 1a.

II Szkolenie kadry PTTK.

II.1. Kadra PTTK.

§ 3

1. Kadre PTTK stanowią:
 - a) kadra funkcyjna,

- b) kadra programowa,
 - c) kadra zawodowa.
2. Kadre funkcyjną stanowią działacze - członkowie PTTK, którzy drogą wyborów lub powołania otrzymali określone funkcje.
 3. Kadre programową zgodnie z „Koncepcją kształcenia kadr programowych PTTK” (Uchwała nr 180/93 Prezydium ZG PTTK z dn. 15.01.1993 r.) stanowią członkowie PTTK, którzy nabyli uprawnienia do pełnienia określonych czynności organizacyjnych i wychowawczych w PTTK.
 4. Kadre zawodową stanowią pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjno-gospodarczych PTTK.

§ 4

1. Kadra PTTK spełnia rolę organizatorską i wychowawczą w stosunku do pozostałych członków PTTK, a także turystów spoza PTTK; propaguje kulturę turystyczną krajoznawstwo oraz upowszechnia walory wychowawcze i rekreacyjne turystyki.
2. Kadra PTTK posiada prawa i obowiązki określone w „Karcie praw i obowiązków członka PTTK”, regulaminach poszczególnych uprawnień oraz w niniejszym dokumencie. Kadra PTTK korzysta z wyróżnień i przywilejów określonych w uchwałach ZG PTTK.

II.2. Kształcenie kadr funkcyjnych.

§ 5

1. Celem kształcenia kadr funkcyjnych PTTK jest podnoszenie wiedzy o Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym, jego zadaniach, formach i sposobach pracy we wszystkich ogniwach PTTK.
2. Do kształcenia kadr funkcyjnych ogniw PTTK zobowiązane są zarządy, którym te ogniwa podlegają .
3. Programy kształcenia powinny odpowiadać aktualnym potrzebom kadry funkcyjnej danego szczebla organizacyjnego, a w szczególności powinny uwzględniać następujące tematy:
 - a) aktualizowanie wiadomości dotyczących programu PTTK, bieżących zadań i form ich realizacji;
 - b) informację o osiągnięciach i zamierzeniach PTTK, podstawowych uchwałach ZG oraz planach pracy danego szczebla organizacyjnego, w tym informację o planach rozwoju organizacyjnego, kształcenia kadr, przedsięwzięć programowych i gospodarczych PTTK.

II.3. Kształcenie kadr programowych.

§ 6

Kształcenie kadr programowych organizowane jest w celu pozyskania do pracy w Towarzystwie wykwalifikowanych działaczy realizujących zadania programowe i organizacyjne.

§ 7

1. Kształcenie kadr programowych odbywa się dwuetapowo:

a) etap I - *szkolenie ogólne* - ma na celu przedstawienie wspólnych elementów programu kształcenia dla wszystkich kadr PTTK i stanowi minimum niezbędnej wiedzy warunkującej uzyskanie uprawnienia organizatora turystyki oraz podjęcie szkolenia specjalistycznego;

b) etap II - *szkolenie specjalistyczne* - jego celem jest przekazanie wiedzy specjalistycznej w zakresie poszczególnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa.

2. Zakres programu szkolenia ogólnego (załącznik nr 1b) obowiązuje kandydatów na wszystkie uprawnienia kadry programowej. Jego znajomość ma gwarantować wysokie kwalifikacje kadry. Właściwa realizacja programu powinna być troską całego Towarzystwa.

3. Zmiany programu szkolenia ogólnego zatwierdza prezydium ZG PTTK.

4. Programy szkoleń specjalistycznych oraz szczegółowe warunki dla kandydatów opracowują i zatwierdzają właściwe Komisje ZG w uzgodnieniu z Prezydium ZG PTTK.

§ 8

Przy uzyskiwaniu kolejnych uprawnień lub ich rozszerzaniu nie ma obowiązku ponownego odbywania szkolenia ogólnego.

§ 9

1. Kształcenie kadr programowych PTTK organizowane jest przez zarządy oddziałów, Komisje i Rady ZG PTTK. Komisje te mogą upoważniać zarządy oddziałów lub kluby specjalistyczne do organizacji kursów w ich imieniu.

2. Kursy mogą być organizowane wspólnie przez kilka zarządów oddziałów.

§ 10

1. Szkolenia kończą się sprawdzianami teoretycznymi i praktycznymi przeprowadzanymi przez komisje egzaminacyjne.
2. Komisje egzaminacyjne powołuje według kompetencji Zarząd Oddziału lub Komisja ZG PTTK.
3. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi wykładowcy, przodownicy i instruktorzy PTTK.

§ 11

1. Uprawnienia w grupie kadr programowych nadają:
 - a) Zarządy Oddziałów - kadrze programowej szczebla oddziału,
 - b) Komisje ZG PTTK - przodownikom, instruktorom przewodnikom i znakarzom PTTK.
2. Zasady prowadzenia ewidencji i weryfikacji kadr określone są w „Koncepcji kształcenia kadr programowych PTTK”.

§ 12

1. Po zdaniu egzaminu z zakresu przewidzianego w programie szkolenia ogólnego absolwent uzyskuje wpis do legitymacji członkowskiej PTTK upoważniającej do ubiegania się o uprawnienia kadry programowej PTTK.

W przypadku, gdy szkolenie ogólne jest połączone ze szkoleniem specjalistycznym, obowiązuje łączny egzamin końcowy z obu etapów kształcenia, absolwent uzyskuje wpis do legitymacji członkowskiej PTTK o ukończonym szkoleniu ogólnym.
2. Zarządy Oddziałów PTTK mogą uznać szkolenie ogólne za wystarczające do nadania uprawnień organizatora turystyki PTTK.
3. Po zdaniu egzaminu z zakresu przewidzianego programem szkolenia specjalistycznego oraz spełnieniu innych regulaminowych wymogów absolwent uzyskuje uprawnienia kadry programowej Towarzystwa.

§ 13

Ubiegający się o przyjęcie na kursy lub o dopuszczenie do egzaminu na uprawnienia kadry programowej PTTK powinni odpowiadać wymaganiom określonym

przez poszczególne komisje ZG PTTK lub Zarządy Oddziałów PTTK według kompetencji.

§ 14

Zasady kształcenia, programy szkoleń oraz wymagania stawiane kandydatom na:

- przewodników turystycznych,
- znakarzy,
- strażników ochrony przyrody,
- społecznych opiekunów zabytków oraz opiekunów przyrody;

określają odrębne przepisy.

§ 15

Realizację programów kształcenia kadr PTTK zapewniają przodownicy, instruktorzy PTTK i inni wykładowcy posiadający odpowiednie kwalifikacje merytoryczne dla tego typu działalności

Zarząd Główny PTTK

SKOLENIE PODSTAWOWE

Przedstawiony program szkolenia podstawowego jest programem ramowym i może być dostosowany do swoich potrzeb przez Zarządy Oddziałów PTTK - organizatorów szkolenia.

PROGRAM SZKOLENIA PODSTAWOWEGO

1. Wycieczki - celem szkolenia w trakcie wycieczek jest:

- podniesienie wiedzy krajoznawczej,
- podniesienie poziomu umiejętności praktycznych,
- podniesienie poziomu kultury turystycznej.

Jest to cel pierwszoplanowy, ponieważ wycieczka nie może ograniczyć się tylko do przebycia określonej ilości kilometrów. Uczestnicy szkolenia zobowiązani są do udziału przynajmniej w jednej wycieczce krajoznawczej i jednej turystyki kwalifikowanej. Wycieczki są jednocześnie sprawdzianem wiedzy. Muszą być zorganizowane wzorowo pod względem metodycznym.

A Wycieczki krajoznawcze.

a) przyrodnicza - dla przybliżenia wiedzy o przyrodzie ożywionej i nieożywionej, o formach ukształtowania powierzchni, o wybranych problemach ochrony przyrody, rodzajach zbiorowisk roślinnych, praktyczne rozpoznawanie pospolitych gatunków flory i fauny.

Wycieczka ta może obejmować również zwiedzanie ciekawszych odkrywek skalnych, kamieniołomów, jaskiń, form krasowych itp.;

b) historyczne - w celu przybliżenia uczestnikom historii Polski,

c) architektoniczne - wiadomości o stylach, o rozwoju architektury w Polsce, o krajobrazach budowlanych;

d) archeologiczne - na tereny wykopalisk, grodzisk, kurhanów, do miejsc kultu w połączeniu z elementami prehistorii terenów Polski;

e) etnograficzne - połączone z wizytami u twórców ludowych, obejmujące zwiedzanie działów etnograficznych w muzeach regionalnych, zapoznające z formami

budownictwa ludowego. Mogą być również połączone z udziałem w imprezach kultury ludowej;

f) wycieczki o charakterze interdyscyplinarnym, łączącym w sobie elementy niektórych z wymienionych wycieczek. Celem tych wycieczek może być np. poznanie regionu we wszelkich przejawach jego życia. Nie powinny mieć jednak charakteru zwykłych wycieczek pieszych czy autokarowych - ich profil krajoznawczy musi być wyraźnie określony, np. tytułem takim jak „Szlakiem Romantyzmu po Mazowszu”.

B Wycieczki turystyki kwalifikowanej.

- a) piesza 2-dniowa z zalecanym biwakiem w namiocie,
- b) piesza z elementami imprezy na orientację,
- c) kajakowa,
- d) żeglarska,
- e) narciarska,
- f) kolarska,
- g) górską.

Wybór wycieczki uzależniony jest od wieku uczestników, od charakteru działalności koła czy klubu, od charakteru regionu itp. Długość trasy i czas trwania wycieczki turystyki kwalifikowanej powinna być dostosowana do możliwości fizycznych uczestników.

Szkolenie podstawowe, aby było powszechne, musi być dostępne dla wszystkich. Każda z wycieczek tej grupy musi być połączona z nauką uprawiania danej formy turystyki. Uczestnicy powinni brać aktywny udział w wycieczce. Nie można zaniedbać również strony krajoznawczej wycieczki i ograniczyć jej jedynie do przejścia określonej trasy. Wycieczkę 2-dniową można w uzasadnionych przypadkach (np. w kole emerytów) zastąpić dwoma wycieczkami 1-dniowymi.

Po ukończeniu szkolenia podstawowego organizator dokonuje wpisu do legitymacji członkowskiej uczestnika według wzoru:

kol.odbył szkolenie podstawowe.
Miejsce.....Data.....Organizator.....

Zarząd Główny PTTK

PROGRAM SZKOLENIA OGÓLNEGO (30 do 44 godzin zajęć)

I Historia turystyki i krajoznawstwa (5 - 7 godz.).

1. Początki społecznej turystyki i jej rozwój w okresie zaborów:

- a) prekursorzy ruchu turystyczno-krajoznawczego - S. Staszic, J.U. Niemcewicz, W. Pol;
- b) warunki uprawiania turystyki w zaborach, powstanie PTT i PTK;
- c) działalność PTT i PTK - nurt patriotyczny, spełnianie przez oba Towarzystwa roli nieistniejącego państwa polskiego w dziedzinie ochrony ojczystej przyrody i zabytków przeszłości, prowadzenie badań naukowych i upowszechnianie wiedzy o Polsce i Polakach. Muzea PTTK,
- d) turystyka młodzieży szkolnej,
- e) inne organizacje zajmujące się turystyką,
- f) przewodnictwo turystyczne oraz Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

2. Turystyka w okresie międzywojennym:

- a) działalność PTT i PTK - program integracji społeczeństwa byłych zaborów oraz program patriotycznego wychowania młodzieży,
- b) organizacje zajmujące się turystyką,
- c) biura turystyczne,
- d) działalność państwa w dziedzinie turystyki,
- e) zagospodarowanie turystyczne,
- f) przewodnictwo,
- g) Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- h) polskie wyprawy turystyczne i alpinistyczne,
- i) wydawnictwa turystyczno-krajoznawcze.

3. Turystyka po roku 1945:

- a) reaktywowanie PTT i PTK. Działalność do roku 1950,
- b) turystyka na ziemiach zachodnich i północnych,
- d) rozwój turystyki masowej - powstanie FWP,
- e) zagospodarowanie turystyczne,
- f) wpływ zmian społeczno-politycznych po roku 1989 na turystykę.

II Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (3 - 5 godz.).

1. Podstawy prawne działalności PTTK:

- a) ustawa „Prawo o stowarzyszeniach”. Statut PTTK,
- b) PTTK a władze państwowe i samorządowe.

2. PTTK - struktura, cele i kierunki działania:

- a) statutowe cele PTTK - „Karta Praw i Obowiązków Członka PTTK”,
- b) struktura - Zarząd Główny, Główny Sąd Koleżeński, Główna Komisja Rewizyjna, Komisje ZG PTTK, Oddziały - koła, kluby, komisje;
- c) kadra programowa Towarzystwa,
- d) baza PTTK,
- e) znakowane szlaki turystyczne. Europejskie szlaki dalekobieżne na terenie Polski,
- f) PTTK w organizacjach i stowarzyszeniach międzynarodowych.

3. Finansowanie turystyki:

- a) źródła finansowania turystyki. Zadania z zakresu turystyki finansowane przez państwo i samorządy terytorialne. Promocja turystyczna. Informacja turystyczna.
- b) polskie biura obsługi ruchu turystycznego. Turystyka krajowa i zagraniczna,
- c) działalność gospodarcza PTTK.

III Metody organizacji imprez turystycznych (3 - 5 godz.).

1. Rodzaje imprez turystycznych i krajoznawczych.

2. Zasady i metody planowania podstawowych imprez turystycznych:

- a) formy organizacji imprez turystycznych - wycieczka, rajd, zlot itp.;
- b) wycieczka piesza, rowerowa, autokarowa itp.;
- c) cele poznawcze imprezy w zależności od wieku i zainteresowań uczestników,
- d) zajęcia rekreacyjne i kulturalne,
- e) fotografia krajoznawcza - dokument, kronika, reportaż, pamiątka.

3. Plan wycieczki, regulamin i preliminarz imprezy:

- a) cel imprezy, współorganizatorzy, program godzinowy, trasa, świadczenia organizatora;
- b) ekwipunek i obowiązki uczestnika,
- c) podstawowe koszty imprezy, zasady opracowania preliminarzy, źródła finansowania imprezy, zasady zamawiania świadczeń dla uczestników imprez, wysokość wpisowego oraz ulgi, zasady rozliczania imprez.

5. Reklama i propaganda imprezy:

- a) plakaty, afisze;
- b) prasa, radio, telewizja;
- c) lista stałych uczestników, do których wysyłamy informacje.

6. Indywidualny sprzęt i ekwipunek turystyczny uczestnika imprezy.

IV Psychologiczne i społeczne podstawy turystyki (5 godz.).

1. Aktywność turystyczna jako źródło zaspokajania potrzeb ludzkich:

- a) potrzeby biologiczne. Turystyka kwalifikowana jako podstawa do wykształcenia nawyku racjonalnego, czynnego wypoczynku i zapewnienia jednostce kontaktu ze środowiskiem przyrodniczym;
- b) potrzeby poznawcze i potrzeby nowych przeżyć. Potrzeba poznawcza jako jedna z fundamentalnych potrzeb ludzkich. Turystyka jako źródło nowych, atrakcyjnych przeżyć, silnych doznań emocjonalnych, które nie tylko wiążą się z faktem poznawania nowych miejsc ale również wynikają z atrakcyjności form aktywności, jak np. obozowanie, odbywanie spływów kajakowych;
- c) potrzeby kontaktów społecznych i przynależności grupowej. Wspólne wędrowanie, szczególnie w przypadku turystyki kwalifikowanej może przyczynić się do wytworzenia więzi pomiędzy uczestnikami. Uczestnictwo w grupie turystycznej stwarza okazje wejścia w nowe środowisko, w którym nie obowiązuje hierarchia charakterystyczna dla środowiska pracy.

2. Motywy uprawiania turystyki:

- a) inicjacja aktywności turystycznej i jej uwarunkowania środowiskowe oraz indywidualne. Rola środowiska rodzinnego, szkolnego i rówieśniczego w kształtowaniu i rozbudzaniu aktywności turystycznej.
- b) pierwsze doświadczenia turystyczne a motywacja do uprawiania tej formy aktywności, hedonistyczna teoria motywacji. Człowiek dąży do celów, do których przekonał się, na podstawie uprzedniego doświadczenia, że wywołują zadowolenie, unika zaś tych, które wywołują przykrość.
- c) dynamika procesów motywacyjnych. Gdy rozpoczynamy działalność turystyczną powodowani jesteśmy najczęściej innymi motywami od tych, które w przyszłości skłaniać nas będą do kontynuowania tej formy aktywności; np. dla młodych turystów typowe będą motywy poznawcze, towarzyskie, z kolei bardziej zaawansowani wiekiem szukać będą w wycieczce źródła wypoczynku, relaksu.

3. Kierowanie grupą turystyczną:

- a) proces kierowania grupą jako:
 - forma relacji pomiędzy przewodnikiem a grupą,
 - źródło satysfakcji, zadowolenia czerpanego przez przewodnika z racji pełnienia tej funkcji;
- b) relacje przewodnik - grupa turystyczna:
 - system oczekiwań grupy wobec przewodnika,
 - oczekiwania przewodnika odnośnie zachowania grupy,
- c) styl kierowania grupą. Styl kierowania a rodzaj grupy (grupa początkujących turystów, grupa młodzieżowa, turyści zaawansowani);

4. Konflikty w grupie i sposoby ich rozwiązywania:

- konflikty interesów, np. o szczegóły programu;
- konflikty adaptacyjne wynikające m.in. z różnic charakterów, wieku, zainteresowań,
- konflikty postaw, wynikające np. z różnic oczekiwań związanych z wycieczką.

5. Praktyczne wskazówki dla przewodnika:

- dbałość o właściwie funkcjonujący obieg informacji o charakterze organizacyjnym w grupie,
- elastyczność zachowania i umiejętność przewidywania,
- baczna obserwacja grupy, znaczenie kondycji fizycznej i psychicznej uczestników;
- dążenie do wypracowania u siebie kontroli emocjonalnej.

V Terenoznawstwo (3 - 5 godz.).

1. Ogólne wiadomości o terenie:

- a) rzeźba, pokrycie terenu, gleby.

2. Orientowanie się w terenie:

- a) określenie kierunku północnego w terenie,
- b) posługiwanie się kompasem i busolą,

3. Mapa:

- a) zasady wyboru map oraz sposoby ich zdobywania,
- b) opis mapy - skala, podziałka, znaki topograficzne;
- c) odwzorowanie ukształtowania terenu na mapie,
- d) nauka czytania map, orientowanie mapy za pomocą przedmiotów terenowych oraz kompasu.

4. Pomiary na mapie i w terenie:

- a) sposoby pomiarów odległości na mapie i w terenie,
- b) wykonywanie szkiców.

VI Ochrona zdrowia turysty (2 godz.).

1. Zasady bezpiecznego uprawiania turystyki w zależności od terenu lub środków przemieszczania.

2. Współpraca ze służbami ratownictwa: GOPR, WOPR.

3. Dobór sprzętu i ubioru w różnych dyscyplinach turystyki oraz w różnych porach roku.

4. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.

5. Wyposażenie apteczki turystycznej.

6. Zapewnienie obsługi medycznej na imprezach turystycznych.

7. Przepisy o ubezpieczeniach turystów.

8. Racjonalne żywienie podczas imprez turystycznych: wycieczka, biwak, obóz itp.

VII Ochrona przyrody (3 - 4 godz.).

1. Ekologiczne podstawy ochrony przyrody:
 - a) środowiska przyrodnicze: naturalne i kulturowe,
 - b) ochrona przyrody i ochrona środowiska,
 - c) człowiek a środowisko przyrodnicze,
 - d) oddziaływanie ruchu turystycznego na przyrodę.
2. Państwowe służby ochrony przyrody i środowiska:
 - a) podstawowe dokumenty prawne,
 - b) organizacja służb ochrony środowiska,
 - c) organizacja służb ochrony przyrody,
 - d) system ochrony obszarów i obiektów przyrody,
 - e) ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

VIII Ochrona zabytków (3 - 4 godz.).

1. Pojęcie „dobra kultury” oraz rodzajów zabytków ruchomych i nieruchomych. Ochrona krajobrazu kulturowego. Zabytki wpisane na listę światowego dziedzictwa.
2. Podstawowe wiadomości o stylach.
3. Przepisy prawne dotyczące ochrony dóbr kultury.
4. Organizacja, uprawnienia oraz zadania państwowej służby ochrony zabytków.
5. Społeczna opieka nad zabytkami.
6. Rola zabytków w kulturze.

IX Wiedza o obszarach atrakcyjnych dla turystyki z uwzględnieniem swego regionu (4 - 6 godz.).

1. Określenie części składowych środowiska przyrodniczego w Polsce:
 - a) położenie fizyczno-geograficzne,
 - b) klimat,
 - c) rzeźba powierzchni terenu,
 - d) wody,
 - e) gleby,
 - f) roślinność i zwierzęta,
 - g) bogactwa naturalne.
2. Podział na regiony fizyczno-geograficzne. Informacja o innych podziałach.
3. Walory krajoznawczo-turystyczne Polski:
 - a) walory przyrodnicze: skałki i grupy skalne, wąwozy i przełomy rzek, wodospady i wywierzyska, jaskinie i gładzowiska, ważniejsze obiekty geologiczne, szczególne miejsca widokowe, osobliwości flory i fauny, parki zabytkowe, muzea i zbiory przyrodnicze, ogrody botaniczne i zoologiczne, parki narodowe i krajobrazowe, ważniejsze rezerваты przyrody;

- b) walory kulturowe: muzea i rezerваты archeologiczne, muzea etnograficzne i skanseny, miejsca tradycyjnej kultury i sztuki ludowej, przykładowe zabytki architektury, muzea: sztuki, biograficzne i specjalistyczne, pamiątki historyczne, miejsca i muzea martyrologii, zabytki techniki, współczesne ważne imprezy kulturalne, najważniejsze miejsca pielgrzymkowe;
- c) turystyczne zagospodarowanie kraju: infrastruktura turystyki w Polsce, rozmieszczenie ważniejszych obiektów turystycznych (w tym w szczególności obiektów PTTK), znakowane szlaki turystyczne, szlaki wodne.
4. Walory krajoznawczo-turystyczne swego regionu (uwzględniając tematykę zawartą w pkt. 3).

Po zdaniu egzaminu z części ogólnej szkolenia organizator dokonuje wpisu do legitymacji członkowskiej absolwenta według wzoru:

Kol.....

zdał z wynikiem pozytywnym końcowe egzaminy z zakresu kształcenia ogólnego PTTK.

Termin.....Miejsce.....

Organizator.....Podpis.....

Kandydat ubiegający się o uprawnienia organizatora turystyki oraz uprawnienia specjalistyczne musi wykazać się znajomością tematów objętych programem szkolenia ogólnego.

Uprawnienia kadry programowej PTTK nadawane przez Komisje Zarządu Głównego PTTK:

- Komisja Turystyki Górskiej	- przodownik turystyki górskiej,
- znakarz
- Komisja Turystyki Kajakowej	- przodownik turystyki kajakowej
- Komisja Kolarska	- przodownik turystyki kolarskiej
- Komisja Turystyki Narciarskiej	- przodownik turystyki narciarskiej
- Komisja Turystyki Pieszej	- młodzieżowy przodownik turystyki pieszej,
- przodownik turystyki pieszej,
- znakarz

- Komisja Turystyki Żeglarskiej - przewodnik turystyki żeglarskiej
- Komisja Imprez na Orientację - młodzieżowy przewodnik imprez na orientację,
- przewodnik imprez na orientację
- Komisja Turystyki Motorowej - przewodnik turystyki motorowej
- Komisja Działalności Podwodnej - instruktor pływania
- Komisja Krajoznawcza - instruktor krajoznawstwa
- Komisja Ochrony Przyrody - instruktor ochrony przyrody
- Komisja Opieki nad Zabytkami - instruktor opieki nad zabytkami
- Komisja Fotografii Krajoznawczej - instruktor fotografii krajoznawczej
- Komisja Przewodnicka - przewodnik terenowy
- instruktor przewodnictwa

Zarząd Główny PTTK

Numer zamknięto 04.05.1995

Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecia

ul. Podwale 23, 00-261 Warszawa, tel. 31 80 65

WYDAWNICTWO PTTK KRAJ

Sp. z o. o.

OFERTA 1995

Uprzejmie informujemy, że w chwili obecnej dysponujemy następującymi tytułami:

UWAGA! Przy każdym tytule podajemy cenę katalogową, rok wydania, objętość publikacji w arkuszach wydawniczych oraz informację o ilości egzemplarzy w standardowej paczce, ale realizujemy oczywiście także zamówienia na ilości niestandardowe.

Cena księgarska jest mniejsza o ok. 25% od katalogowej, a dla hurtowni przewidujemy dodatkową prowizję.

NOWOŚCI

1. **Dzieje narciarstwa polskiego do 1914 roku.** Z. Pręgoski. Fundamentalne dzieło opisujące początki narciarstwa polskiego ze szczególnym uwzględnieniem historii KTN, TTN, SNIT; cena 21 zł; 1994 rok; 45 a.w.; st. 14 egz.

2. **Konstancin. Śladami ludzi i zabytków.** T. W. Świątek. Bogato ilustrowany przewodnik po podwarszawskim uzdrowisku; cena 8 zł; 1995 rok; 10 a.w.; st. 50 egz.

3. **Kotlina Kamiennogórska.** B. Szarek, Z. Sarnecki. Kolejny przewodnik z nowej serii „Polskie Góry”; cena 5 zł; 1994 rok; 10 a.w.; st. 100 egz.

4. **Pasma Baraniej Góry.** M. Barański. Pierwszy przewodnik z nowej serii „Polskie Góry”; cena 5 zł 50 gr; 1994 rok; 13 a.w.; st. 52 egz.

5. **Radunia i Jeziora Raduńskie.** Szlak wodny. Zestaw map w skali 1:75 000 szlaku wodnego wraz z opisem krajoznawczym; cena 2 zł 50 gr; 1994 rok; 1 a.w.; st. 100 egz.

6. **Rega.** Szlak wodny. Zestaw map w skali 1:75 000 szlaku wodnego wraz z opisem krajoznawczym; cena 2 zł 50 gr; 1994 rok; 1 a.w.; st. 100 egz.

7. **Zakopane.** K. Szczepanik. Drugie wydanie przewodnika z serii „Tydzień w górach”; cena 4 zł; 1994 rok; 6 a.w.; st. 100 egz.

8. **Pasma Kilmczoka i Równicy.** M. Barański. Drugi tom trzyczęściowego przewodnika po Beskidzie Śląskim wydawanego w ramach serii „Polskie Góry”; cena 7 zł 60 gr; 1995 rok; 17 a.w.; st. 52 egz.

PRZEWODNIKI

9. **Bieszczady — część południowa.** M. Starakiewicz. Popularny przewodnik z serii „Górskie szlaki turystyczne PTTK”; cena 1 zł 50 gr; 1991 rok; Wyd. II; 5 a.w.; st. 150 egz.

10. **Granaty.** M. Wotoszyński, A. Skłodowski. Przewodnik wspinaczkowy — po wschodniej i zachodniej ścianie; cena 2 zł; 1992 rok; 2 a.w.; st. 200 egz.

11. **Kazimierski Park Krajoznawczy.** K. Plasecki. Przewodnik po terenie Parku, ukazujący jego walory przyrodnicze; cena 1 zł; 1989 rok; 7 a.w.; st. 80 egz.

12. **Londyn.** J. Gajewski. Przewodnik z serii „Najciekawsze miasta świata”; cena 3 zł; 1992 rok; 4 a.w.; st. 60 egz.

13. **Nowy Jork.** Z. Psota, J. Pietron. Przewodnik z serii „Najciekawsze miasta świata”; cena 3 zł; 1991 rok; 5 a.w.; st. 90 egz.

14. **Pekin.** A. Urbanek. Przewodnik z serii „Najciekawsze miasta świata”; cena 3 zł 50 gr; 1993 rok; 4 a.w.; st. 60 egz.

15. **Seul.** A. Czaplinski, Z. Kruczek, M. Nowakowski. Przewodnik z serii „Najciekawsze miasta świata”; cena 3 zł; 1992 rok; 4 a.w.; st. 100 egz.

16. **Pojeziorze Krajeńskie.** J. Umiński. Przewodnik z popularnej serii „Na szlaku”, opisujący mało odwiedzane, ale bardzo atrakcyjne turystycznie tereny; cena 3 zł; 1991 rok; 10 a.w.; st. 50 egz.

17. **Radomskie szlaki plesze.** K. Plasecki. Przewodnik z popularnej serii „Na szlaku”; cena 2 zł; 1990; 12 a.w.; st. 50 egz.

19. **Tary Zachodnie.** K. Szczepanik, Z. Ładygta. Przewodnik z serii „Tydzień w górach” (uaktualniony dodruk); cena 3 zł; 1993 rok; 5 a.w.; st. 100 egz.

20. **Wędrownka przez Sudety Zachodnie.** M. Staffa. Popularny przewodnik z serii „Wczasy turystyczne w górach”; cena 1 zł; 1990 rok; 6 a.w.; st. 100 egz.

21. **Wyspy Kanaryjskie.** M. i A. Lareccy. Przewodnik z serii „Najciekawsze miasta świata”; cena 5 zł; 1993 rok; 5 a.w.; st. 70 egz.

22. **Warszawskie cmentarze.** K. Mórański. Przewodnik po warszawskich nekropoliach wszystkich wyznań; cena 2 zł; 1991 rok; 9 a.w.; st. 40 egz.

23. **Warszawskie pomniki.** W. Głębocki. Jedyne w swoim rodzaju przewodnik po warszawskich pomnikach; cena 1 zł 50 gr; 1990 rok; 11 a.w.; st. 52 egz.

24. **Zamaria Turnia.** M. Wotoszyński, A. Skłodowski. Przewodnik wspinaczkowy — pd. i pd.—wsch. ściana; cena 2 zł; 1992 rok; 2 a.w.; st. 160 egz.

25. **Zwiedzamy Warszawę.** K. Mórański. Popularny przewodnik krajoznawczy po najciekawszych trasach turystycznych stolicy; cena 3 zł; 1991 rok; 6 a.w.; st. 100 egz.

ZAPOWIEDZI WYDAWNICZE

1. **Pieniny.** Z. Kresak. Drugie wydanie przewodnika z serii „Tydzień w górach”; cena ok. 5 zł;

2. **Kotlina Jeleniogórska.** B. Szarek, Z. Sarnecki. Kolejny przewodnik z serii „Polskie Góry”; cena ok. 6 zł;

3. **Brda.** Szlak wodny. Zestaw map w skali 1:75 000 szlaku wodnego z opisem krajoznawczym, II wydanie; cena ok. 3 zł

4. **Wda.** Szlak wodny. Zestaw map w skali 1:75 000 szlaku wodnego z opisem krajoznawczym, II wydanie; cena ok. 3 zł

5. **San.** Szlak wodny. Zestaw map w skali 1:75 000 szlaku wodnego z opisem krajoznawczym, I wydanie; cena ok. 4 zł

6. **Pasma Stożka i Czantorii.** M. Barański. Trzeci tom przewodnika po Beskidzie Śląskim wydawanego w ramach serii „Polskie Góry”; cena ok. 8 zł;

Nasz adres:

00-950 WARSZAWA, skr. poczt. 121

ul. Senatorska 11 p. 39

tel. 26-16-91; 26-22-51 w 43 i 47;

fax 26-25-05

Zapraszamy także do stoiska nr 317 na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie w dniach 17-22 maja 1995 roku